

## Rahastoesite

Tämä rahastoesite on voimassa 25.9.2023 alkaen.

Tämä rahastoesite sisältää tietoa seuraavista LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy:n hallinnoimista rahastoista (jäljempänä "Rahastot"):

Erikoissijoitusrahasto LähiTapiola Tähtivarainhoito 50

Erikoissijoitusrahasto LähiTapiola Tähtivarainhoito 75

Rahastoyhtiö julkistaa Rahastojen sääntöjen ja avaintietoasiakirjan lisäksi hallinnoimistaan erikoissijoitusrahastoista rahastoesitteen. Rahastoesitettä lukiessa tulee huomioida, että Rahastojen säännöt ovat osa tätä esitettä.

### Sisällysluettelo

|                                                              |   |
|--------------------------------------------------------------|---|
| Tietoa rahastoyhtiöstä .....                                 | 2 |
| Rahastoihin ja rahastosijoittamiseen liittyviä riskejä ..... | 3 |
| Rahasto-osuuksien merkintä ja lunastus.....                  | 5 |
| Palkkiot ja kulut.....                                       | 6 |
| Rahastojen ja osuudenomistajien verotus.....                 | 7 |
| Yleistä tietoa .....                                         | 8 |

## Tietoa rahastoyhtiöstä

### Rahastoyhtiö

LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy (jäljempänä "Rahastoyhtiö") on LähiTapiola-ryhmään kuuluva vaihtoehtorahastojen hoitaja. Rahastoyhtiön toimialana on harjoittaa vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaista vaihtoehtorahastojen hoitamista.

Rahastoyhtiön hallinnoimat vaihtoehtorahastot voivat olla erikoissijoitusrahastoja tai esimerkiksi kommandiittiyhtiöitä. Yhtiö on perustettu 17.8.1999 ja sen kotipaikka on Espoo. Y-tunnus on 1617205-0.

Finanssivalvonta on myöntänyt 20.3.2015 Rahastoyhtiölle vaihtoehtorahastojen hoitajia koskevan lain mukaisen toimiluvan toimia vaihtoehtorahastojen hoitajana. Yhtiön osakepääoma on 125 000 euroa. Rahastoyhtiön talous on täysin erillään Rahastojen varoista.

### Hallitus ja toimitusjohtaja

LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy:n hallituksen puheenjohtaja on Samu Anttila. Muita hallituksen jäseniä ovat Juha Malm ja Helena Arlander. Yhtiön toimitusjohtaja on Mia Vuorinen.

### Asiamiehet

Rahastoyhtiö on ulkoistanut Rahastojen salkunhoidon, myynnin, markkinoinnin, asiakaspalvelun, osuusrekisterin pitämisen ja arvonalaskennan LähiTapiola Varainhoito Oy:lle.

### Säilytysyhteisö

Rahastoyhtiön hallinnoimien erikoissijoitusrahastojen säilytysyhteisönä toimii Skandinaviska Enskilda Banken AB (publ) Helsingin sivukonttori (y-tunnus 0985469-4, Eteläesplanadi 18, 00130 Helsinki).

Rahastojen varat säilytetään erillään muiden rahastojen, Rahastoyhtiön ja säilytysyhteisön varoista. Säilytysyhteisö voi käyttää arvopaperien säilyttämisessä yhtä tai useampaa alisäilyttäjää. Säilytysyhteisö huolehtii parhaan kykynsä mukaisesti, että rahastojen varat on erotettu säilytysyhteisön tai sen käyttämän alisäilyttäjän

varallisuudesta näiden mahdollisessa maksukyvyttömyystilanteessa.

Säilytysyhteisö vastaa kuhunkin Rahastoon liittyvistä säilytysyhteisölle rahastolainsäädännön ja määräysten mukaan kuuluvista tehtävistä ja velvollisuuksista. Säilytysyhteisö toimii säilytysyhteisön tehtävää hoitaessaan riippumattomana Rahastoista ja Rahastoyhtiöstä. Säilytysyhteisö voi säilytyssovimuksen, rahastolainsäädännön ja määräysten mukaan siirtää osan näistä tehtävistä tai kaikki nämä tehtävät yhdelle tai useammalle kolmannelle osapuolelle mukaan lukien säilytysyhteisön kulloinkin nimittämät apusäilyttäjät. Se, että säilytysyhteisö on siirtänyt säilytettävänä olevat varat tai osan niistä kolmannen osapuolen säilytettäväksi, ei vaikuta säilytysyhteisön vastuuseen.

Säilytysyhteisö, säilytysyhteisön alisäilyttävä tai se jolle säilytysyhteisö tehtäviään siirtäisi, ei saa käyttää rahastojen säilytysyhteisölle säilytettäväksi antamia varoja uudelleen, ellei tästä sovita erikseen Rahastoyhtiön kanssa. Rahastoyhtiö voi antaa luvan erikseen esimerkiksi säilytettävänä olevien arvopaperiensa lainaamiselle.

### Tilintarkastajat

Rahastoyhtiön ja sen hallinnoimien rahastojen tilintarkastajana toimii KPMG Oy Ab KHT – tilintarkastusyhteisö.

### Valvova viranomainen

Rahastoyhtiötä ja Rahastoja valvoo Finanssivalvonta, Snellmaninkatu 6, PL 103, 00101 Helsinki, puh. 09 183 51, kirjaamo@finanssivalvonta.fi.

### Palkitsemiskäytännöt

LähiTapiola-ryhmässä ja Rahastoyhtiössä käytettävät palkitsemisjärjestelmät perustuvat ylimmän johdon määrittelemään strategiaan sekä pitkän aikavälin tavoitteisiin, ja ne toimivat yhtenä keskeisenä työkaluna Rahastoyhtiön lyhyen sekä pitkän aikavälin strategisten tavoitteiden saavuttamisessa. Palkitsemisjärjestelmät tukevat muun muassa liiketoiminnan kannattavuuden pitkän aikavälin kehittämistä, riittävää vakavaraisuutta sekä hyvää ja tehokasta riskienhallintaa. Lisäksi palkitsemisjärjestelmien

tavoitteena on kannustaa ja palkita henkilöstöä näiden henkilökohtaisesta suoriutumisesta ja panoksesta LähiTapiola-ryhmän kannattavuuden kehityksessä sekä LähiTapiola-ryhmän strategian mukaisesta toiminnasta. Tietoa palkitsemiskäytännöistä löytyy osoitteesta [www.lahitapiola.fi](http://www.lahitapiola.fi).

### **Omistajaohjaus**

LähiTapiola Vaihtoehtorahastot Oy on ulkoistanut LähiTapiola Varainhoito Oy:lle niiden rahastojen salkunhoidon, joiden varoja sijoitetaan säännellyllä markkinoilla kaupankäynnin kohteena olevien yhtiöiden osakkeisiin. Näiden rahastojen omistajaohjauksen osalta noudatetaan LähiTapiola Varainhoito Oy:n omistajaohjauksen periaatteita, jotka ovat saatavilla osoitteesta [www.lahitapiola.fi](http://www.lahitapiola.fi). Rahastot, joita tämä rahastoesite koskee noudattavat LähiTapiola Varainhoidon omistajaohjauksen periaatteita.

## **Rahastoihin ja rahastosijoittamiseen liittyviä riskejä**

### **Rahastoihin liittyviä riskejä**

Rahastolle lasketaan arvo jokaisena pankkipäivänä ja sen omistamat sijoitukset arvostetaan päivittäin markkinahintaan. Sijoitusten arvo voi nousta tai laskea. Sijoitustoimintaan liittyy aina taloudellinen riski eikä historiallinen tuotto ole tae tulevasta tuotosta. Rahaston riskit liittyvät suoraan sen sijoituskohteiden menestykseen, niiden sijoituksellisiin riskeihin, kestävyysriskeihin sekä rahoitusmarkkinoilla vallitseviin olosuhteisiin.

### **Osakemarkkinaan ja osakenäkemykseen liittyvät riskit**

Osakemarkkinoille sijoittavaan rahastoon liittyy aina riski sijoituksen markkina-arvon heilahteluista. Riskiin vaikuttaa osakemarkkinoiden yleinen kehitys, sillä osakemarkkinoiden laskiessa myös rahaston arvo laskee. Rahaston arvo voi vaihdella voimakkaasti lyhyellä ja pitkällä aikavälillä. Lisäksi näkemykselliseen rahastoon vaikuttaa riski salkunhoitajan sijoitusnäkömyksen epäonnistumisesta. Tämä ns. aktiiviriski syntyy aktiivisen salkunhoidon tuloksena, kun rahaston

arvo voi poiketa voimakkaastikin yleisen osakemarkkinan kehityksestä.

### **Korkomarkkinaan ja korkonäkemykseen liittyvät riskit**

Korkomarkkinoille sijoittavaan rahastoon liittyy aina riski sijoituksen markkina-arvon heilahteluista. Korkoriski tarkoittaa yleisen korkotason muutosten vaikutusta rahaston korkosijoitusten arvoon ja siten myös rahaston arvoon. Korkojen noustessa rahaston korkosijoitusten arvo laskee ja päinvastoin. Lisäksi rahastoon vaikuttaa riski salkunhoitajan sijoitusnäkömyksen epäonnistumisesta. Tämä ns. aktiiviriski syntyy aktiivisen salkunhoidon tuloksena, kun rahaston arvo voi poiketa voimakkaastikin yleisen korkomarkkinan kehityksestä.

### **Luottoriski**

Korkomarkkinoille sijoittavaan rahastoon vaikuttaa luottoriski. Luottoriskillisellä tarkoitetaan sitä korkoeroa, jonka korkosijoituksen liikkeeseenlaskija joutuu maksamaan markkinoiden tulkitsemaan riskittömään korkoon verrattuna. Luottoriskillisien noustessa rahaston arvo laskee ja päinvastoin. Luottoriski voi toteutua myös, jos liikkeeseenlaskija, takaaja tai muu osapuoli ei selviydy velvoitteistaan esimerkiksi konkurssin tai maksukyvyttömyyden vuoksi.

### **Kestävyysriskit ja pääasialliset haitalliset kestävyysvaikutukset**

Kestävyysriskeillä tarkoitetaan ympäristöön, yhteiskuntaan tai hallintotapaan liittyvää tapahtumaa tai olosuhdetta, jonka toteutumisella saattaisi olla merkittävä kielteinen vaikutus sijoituksen arvoon.

Uusia rahastokumppaneita valittaessa tarkastellaan huolellisesti heidän tapaansa toimia ja tehdään laajamittainen kartoitus kyselylomakkeen sekä tapaamisten avulla. Kartoituksessa rahastokumppanin kestävän sijoittamisen toimintamalli on yksi merkittävä osa-alue myös riskienhallinnan kannalta. Lisäksi rahastokumppanien osalta selvitetään, miten he ottavat sijoitustoiminnassaan huomioon kestävyysriskit ja miten he aikovat niistä raportoida. Käytettyjen rahastojen ilmatoriskeistä pyritään saamaan lisätietoja kannustamalla

rahastokumppaneita raportoimaan kansainvälisen raportointisuositusten TCFD:n (Task Force on Climate-related Financial Disclosures) mukaisesti. Jokaiselle valitulle rahastokumppanille annetaan LähiTapiola Varainhoidon kestävyysluokitus: kiitettävä, hyvä, tyydyttävä tai heikko. Luokituksen avulla on mahdollista vertailla laajaa joukkoa erilaisia yhteistyökumppaneita.

Rahastojen kestävyysriskien arvioidaan liittyvän kohderahaston valitsemiin sijoituskohteisiin ja niiden vaikuttavan Rahastoihin kohderahaston sijoituskohteita koskevien sijoituspäätösten kautta. Kestävyysriskien negatiiviset vaikutukset tuottoon voivat olla merkittävät, jos sijoituskohde on laiminlyönyt riskienhallinnan ja varautumisen riskeihin. Valitsemalla sijoitustoiminnassaan kestävyysriskejä huomioivia rahastoyhtiöitä rajataan riskien vaikutusta tuottoon. Rahastojen rahastossa sijoituskohteisiin liittyvät riskit hajautuvat lisäksi useaan kohderahastoon ja näiden alla oleviin kohdeyhtiöihin. Siten riskien vaikutus Rahastojen tuottoon on rajallinen.

Rahastovalinnassa ei tällä hetkellä huomioida haitallisia kestävyysvaikutuksia, koska näistä ei ole saatavissa riittävän luotettavasti tietoja. Haitalliset kestävyysvaikutukset pyritään huomioimaan sitä mukaa ja siinä laajuudessa, kun niihin liittyvää tietoa on saatavilla.

Tähän rahoitustuotteeseen sisältyvissä sijoituksissa ei oteta huomioon ympäristön kannalta kestäviä taloudellisia toimintoja koskevia EU:n kriteerejä.

Koska Rahastoyhtiö on ulkoistanut Rahastojen salkunhoidon LähiTapiola Varainhoito Oy:lle, noudatetaan Rahastojen sijoitusprosessissa LähiTapiola Varainhoito Oy:n kestävä sijoittamisen periaatteita, jotka löytyvät osoitteesta [www.lahitapiola.fi](http://www.lahitapiola.fi).

#### **Valuuttakurssiriski**

Euroalueen ulkopuolisiin sijoituksiin sisältyy valuuttakurssiriski, joka vaikuttaa rahaston lopulliseen euromääräiseen tuottoon.

#### **Likviditeettiriski ja arvopaperimarkkinoiden toimivuuteen liittyvät riskit**

Rahaston likviditeettiriskillä tarkoitetaan tilannetta, jossa rahaston omistamia arvopapereita ei saada

muutettua käteiseksi normaalissa aikataulussa ja/tai kohtuulliseen hintaan. Likviditeettiriski on korkea silloin, kun kyseisellä arvopaperilla käydään vain vähän kauppaa. Arvopaperin osto tai myynti huonossa likviditeettitilanteessa voi vaikuttaa kauppahintaan voimakkaasti. Likviditeettiriski voi toteutua myös siksi, että kaupankäynti arvopaperilla ei ole mahdollista markkinapaikan toimintakatkosten vuoksi. Likviditeettiriskin ja arvopaperimarkkinoiden toimivuuteen liittyvien riskien toteutuminen voi vaikuttaa rahaston arvonkehityksen lisäksi rahastosta tehtävien lunastusten aikatauluun.

#### **Markkina-alueeseen tai toimialaan liittyvä riski**

Rahaston varat voidaan sijoittaa tietyllä toimialalla tai maantieteellisellä alueella toimiviin yrityksiin, jolloin kyseisen toimialan tai alueen kehitys voi vaikuttaa merkittävästi rahaston arvoon. Tällaisen rahaston arvonkehitys voi poiketa huomattavasti arvopaperimarkkinoiden yleisestä arvonkehityksestä.

#### **Tyyliriski**

Rahaston varat voidaan sijoittaa tietyn tyylisiin tai kokoisiin yhtiöihin, jolloin kyseisten yhtiöiden kehitys voi vaikuttaa merkittävästi rahaston arvoon. Tyylirahastoja voivat olla esimerkiksi osinko- tai kasvuyhtiöihin sijoittavat rahastot. Tällaisen rahaston arvonkehitys voi poiketa huomattavasti arvopaperimarkkinoiden yleisestä arvonkehityksestä.

#### **Johdannaisriski**

Johdannaisten käyttäminen lisätuottojen saavuttamiseen voi lisätä rahaston riskiä ja tuotto-odotusta. Johdannaisten käyttäminen suojaustarkoitukseen tai riskien hallintaan voi vähentää riskiä ja tuotto-odotusta. Johdannaisten käyttö, myös suojaustarkoituksessa, voi lisätä esimerkiksi vastapuoli- ja operatiivisia riskejä.

#### **Vastapuoliriski**

Vastapuoliriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että arvopaperikaupan vastapuoli tai sijoitusvälineen liikkeeseenlaskija ei toimi sovittujen ehtojen mukaisesti.

#### **Selvitysriski**

Selvitysriskillä tarkoitetaan riskiä siitä, että arvopaperikaupan vastapuoli ei kykene

suorittamaan velvoitteistaan, vaikka toinen osapuoli on täyttänyt omat sopimusvelvoitteensa. Selvitysriski on suurempi mannerten välisissä arvopaperi- ja valuuttatransaktioissa, sillä kauppojen selvitys voi tapahtua eri aikavyöhykkeillä. Kehittyvillä

arvopaperimarkkinoilla selvitysriski on yleensä suurempi kuin kehittyneillä markkinoilla.

### **Poliittiset riskit**

Erityisesti kehittyviin maihin liittyy usein myös poliittisia riskejä, koska monissa kehittyvien markkinoiden maissa poliittinen järjestelmä ja yhteiskunnalliset olot eivät ole täysin vakiintuneita. Toisaalta myös teollisuusmaiden talouspolitiikassa voi tapahtua äkillisiä muutoksia, esimerkiksi talouden ohjauskeinoin, verotukseen tai valuuttaan liittyen. Poliittisten riskien toteutuminen voi vaikuttaa rahaston arvonkehityksen lisäksi rahastosta tehtävien lunastusten aikatauluun.

### **Operatiiviset riskit**

Operatiivisia riskejä voi aiheutua esimerkiksi ulkoisista tekijöistä ja teknologiasta tai henkilöstön, organisaation tai sisäisten prosessien puutteellisesta toiminnasta. Operatiivisiin riskeihin voidaan lukea myös mahdolliset henkilöstö- ja organisaatiomuutokset.

### **Force Majeure -riskit**

Force Majeure -riskeillä tarkoitetaan sopimuksista riippumattomia, ennalta arvaamattomia ja ylivoimaisia seurauksia aiheuttavia tekijöitä, jotka merkitsevät riskiä toiminnan jatkuvuudesta ja joista sopimusosapuolet eivät tyypillisesti ole vastuussa. Force Majeure -riskejä voivat olla esimerkiksi vakavat luonnonkatastrofit, kapinat, lakot ja sotatilat. Force Majeure -riskien toteutuminen saattaa vaikuttaa merkittävästi esimerkiksi rahaston sijoituskohteina olevien arvopapereiden hintoihin tai rahaston mahdollisuuksiin käydä arvopaperikauppaa.

### **Rahastojen vakuuspolitiikka**

Rahastot antavat ja saavat vakuuksia johdannaiskaupankäynnin yhteydessä. Annetut ja saadut vakuudet ovat euromääräisiä käteisvakuuksia ja vakuuden taso määräytyy

yleisesti käytössä olevien laskentamenetelmien perusteella. Euromääräiselle käteisvakuudelle ei synny arvonalentumistarvetta eikä saatuja käteisvakuuksia sijoiteta edelleen muihin rahamarkkinavälineisiin.

## **Rahasto-osuuksien merkintä ja lunastus**

Rahasto-osuuksia voi merkitä ja lunastaa Rahastoyhtiössä sekä LähiTapiola Varainhoidon asiakaspalvelun kautta kunakin pankkipäivänä rahaston sääntöjen mukaisesti.

Rahasto-osuuksia merkitään antamalla merkintätoimeksianto ja maksamalla merkintäsumma Rahaston pankkitilille. Merkintämaksun katsotaan saapuneen Rahaston pankkitilille sinä pankkipäivänä, jota koskevalle tiliotteelle maksu kirjautuu (merkintäpäivä). Merkintätoimeksianto toteutetaan merkintäpäivän arvoon seuraavana pankkipäivänä (arvonlaskentapäivä) laskettuun rahasto-osuuden arvoon.

Lunastustoimeksiannot toteutetaan saapumisjärjestyksessä. Lunastustoimeksianto, joka on saapunut ennen kello 17.00 Suomen aikaa, toteutetaan saman päivän arvolla, mikäli Rahastossa on riittävät käteisvarat ja Rahaston arvonlaskentaa ei ole keskeytetty. Tämän jälkeen saapuneet lunastustoimeksiannot toteutetaan seuraavan pankkipäivän arvolla, mikäli Rahastossa on lunastukseen riittävät käteisvarat ja Rahaston arvonlaskentaa ei ole keskeytetty.

Rahastoyhtiö voi säännöissä tarkemmin määritellyllä tavalla omasta aloitteestaan lunastaa rahasto-osuudet ilman osuudenomistajan toimeksiantoa tai suostumusta.

Rahastoyhtiö voi Rahastoyhtiön hallituksen päätöksellä osuudenomistajien edun sitä vaatiessa väliaikaisesti keskeyttää rahasto-osuuksien merkinnät ja lunastukset. Tarkemmat tiedot keskeytystilanteista käyvät ilmi Rahaston säännöistä.

## Palkkiot ja kulut

| Rahasto             | Merkintä palkkio | Lunastus-palkkio | Vuotuinen hallinnointi palkkio | Kuukausittainen kiinteä palkkio | Sijoituskohteena olevien instrumenttien hallinnointi-palkkion maksimimäärä | Kiertonopeus vuodelta 2022 | Juoksevat kulut vuodelta 2022 | Tuotto vuodelta 2022 |
|---------------------|------------------|------------------|--------------------------------|---------------------------------|----------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------------------------|----------------------|
| Tähtivarainhoito 50 | -                | -                | 0,2 %                          | 50 €                            | 2,0 %                                                                      | 30,0 %                     | 0,52 %                        | -15,60 %             |
| Tähtivarainhoito 75 | -                | -                | 0,2 %                          | 50 €                            | 2,0 %                                                                      | 42,0 %                     | 0,54 %                        | -15,71 %             |

### Rahastosijoittamiseen liittyvät palkkiot

Rahasto-osuudenomistaja maksaa osan kuluista erillisinä palkkioina, osa peritään Rahastoilta ja vähennetään suoraan Rahastojen arvosta. Sijoittajalta erikseen veloittettavia palkkioita voivat olla mahdolliset merkintä- ja lunastuspalkkiot, jotka vähennetään sijoitettavasta tai lunastettavasta summasta sekä kiinteä kuukausittainen euromääräinen palkkio, jonka Rahastoyhtiö perii osuudenomistajalta erillisellä laskulla. Suoraan rahaston arvosta vähennettävä palkkio on vuotuinen hallinnointipalkkio, jonka Rahastoyhtiö veloittaa rahastolta.

Hallinnointipalkkiolla katetaan rahaston hallinnoinnista ja säilytysyhteisön palveluista aiheutuneet kulut. Myös rahaston varojen sijoittamisesta aiheutuvat mahdolliset kaupankäyntikulut veloitetaan suoraan rahastolta. Näitä kustannuksia (hallinnointipalkkio sekä kaupankäyntikulut) ei siis erikseen veloiteta osuudenomistajalta, vaan ne on jo vähennetty rahaston julkaistavassa arvossa.

Yhtiö voi poiketa tämän esitteen mukaisista palkkioista kokonaisasiakkuuden perusteella. Lisätietoa palkkioista löytyy kyseisen Rahaston säännöistä.

### Kiertonopeuden laskentakaava

Rahaston kiertonopeus kertoo, kuinka monta kertaa arvopaperit on ostettu tai myyty suhteessa rahaston varallisuuteen. Suuri kiertonopeus kertoo, että rahasto on käynyt kauppaa arvopapereilla myös lunastuksista ja merkinnöistä aiheutuvan kierron lisäksi. Mikäli kiertonopeus on 0 %, rahasto ei ole käynyt muuta kauppaa, kuin lunastuksista ja merkinnöistä aiheutuvaa kaupankäyntiä. Kiertonopeus voi olla myös negatiivinen, jolloin arvopaperikauppojen ostot ja myynnit ovat yhteensä pienemmät kuin merkintöjen ja lunastusten yhteenlaskettu arvo. Rahaston kiertonopeus lasketaan juoksevasti edeltävän 12 kuukauden jaksolta.

### Juoksevat kulut

Juoksevien kulujen määrä voi vaihdella vuodesta toiseen. Ne eivät sisällä mahdollisia tuottosidonnaisia palkkioita tai kaupankäyntikuluja, paitsi toisen rahaston ostamisesta ja myymisestä maksetut merkintä- ja lunastuspalkkiot. Juoksevat kulut on vähennetty rahasto-osuuden arvosta.

Esitetyt juoksevat kulut perustuvat arvioon kulujen ennakoidusta kokonaismäärästä. Ne sisältävät korvaukset Rahastoyhtiölle ja säilytysyhteisölle.

## Rahastojen ja osuudenomistajien verotus

### Yleistä

Sijoitusrahastot ovat verovapaita yhteisöjä eivätkä ne maksa veroa Suomesta saaduista korkotuloista, osingoista tai luovutusvoitoista. Niiltä voidaan kuitenkin periä veroja ulkomaisten sijoitusten tuotoista, kuten osingoista perittävää lähdeveroa. Lisäksi rahasto voi joutua maksamaan arvonlisäveroa eräistä hankkimistaan palveluista.

Alla on kuvattu sijoitusrahaston ja osuudenomistajan verotus Suomen verojärjestelmän mukaisesti (Suomessa yleisesti verovelvollinen luonnollinen henkilö). Yksittäisten sijoittajien saamien tulojen tai myyntivoittojen verotus riippuu yksittäisen sijoittajan aseman ja/tai pääoman sijoituspaikan mukaan sovellettavasta verolaista. Mikäli sijoittajat ovat epävarmoja heihin sovellettavasta lainsäädännöstä tai verotuksellisesta asemastaan, kehoitetaan heitä hakemaan asiantuntijalta veroneuvontaa. Lisätietoja verotuksesta löytyy osoitteesta [www.vero.fi](http://www.vero.fi).

### Rahasto-osuuksien luovutuksista saadut voitot verotetaan pääomatuloina

Rahasto-osuudenomistaja voi saada luovutusvoittoa luopuessaan rahasto-osuuksista lunastuksen tai vaihdon yhteydessä. Luovutusvoitto on lunastushinnan ja merkintähinnan erotus. Rahasto-osuuksien arvo voi myös laskea. Mikäli rahasto-osuuksista luovutaan tappiolla, muodostuu verotukseen ilmoitettavaa luovutustappiota.

Rahasto-osuuden lunastuksen tai vaihdon yhteydessä syntyvä luovutusvoitto on pääomatulona, josta maksetaan pääomatulovero. Vuonna 2022 pääomatulovero on 30 %, mutta yli 30 000 euron ylimenevältä osalta vero on 34 %. Osuudenomistajan on itse ilmoitettava luovutusvoitot ja -tappiot verottajalle. Omaisuuden luovutuksesta

syntynyt tappio vähennetään omaisuuden luovutuksesta saadusta voitosta verovuonna ja viitenä sitä seuraavana vuotena sitä mukaa kuin voittoa kertyy. Luonnollisen henkilön ja kuolinpesän verotuksessa vähennyskelpoinen luovutustappio, joka jää vähentämättä omaisuuden luovutuksesta saadusta voitosta, vähennetään puhtaasta pääomatulosta ennen muita pääomatuloista tehtäviä vähennyksiä. Rahasto-osuuksien vaihtoa toisen rahaston rahasto-osuuksiin käsitellään verotuksessa lunastuksena ja uutena merkintänä, joka realisoi luovutusvoiton tai -tappion.

Luonnollisen henkilön tai kuolinpesän saama omaisuuden luovutusvoitto ei ole veronalaista tuloa, jos verovuonna luovutetun omaisuuden yhteenlasketut luovutushinnat ovat enintään 1 000 euroa. Verovuonna syntyneet luovutustappiot eivät puolestaan ole vähennyskelpoisia, mikäli myydyn omaisuuden yhteenlasketut hankintamenot ovat enintään 1 000 euroa.

### Veroilmoitus

Rahastoyhtiö ilmoittaa rahasto-osuuksien omistustiedot vuosittain veroviranomaisille. Luovutusvoitot tai -tappiot tulee osuudenomistajan itse ilmoittaa verottajalle esitetytyn veroilmoituksen tarkastamisen yhteydessä. Rahasto-osuuksien lunastuksesta saatava luovutusvoitto voidaan laskea kahdella tavalla – joko laskemalla todellinen luovutusvoitto tai käyttämällä hankintameno-olettamaa. Luovutusvoiton saa vähentämällä lunastushinnasta merkintähinnan sekä rahasto-osuuksien hankinnasta aiheutuneet kulut. Todellisen luovutusvoiton ilmoittamisen sijaan voi valita laskennallisen luovutusvoiton. Tällöin luovutusvoittoa laskettaessa lunastushinnasta vähennetään todellisen merkintähinnan asemasta hankintameno-olettama. Mikäli rahasto-osuudet on omistettu alle 10 vuotta, on hankintameno-olettama 20 prosenttia lunastushinnasta. Vähintään 10 vuotta omistettujen rahasto-osuuksien osalta hankintameno-olettama on 40 prosenttia

lunastushinnasta (v. 2023). Kun vain osa rahasto-osuuksista luovutetaan, määräytyy luovutettujen osuuksien hankintahinta siten, että ensiksi hankitut osuudet katsotaan luovutetuiksi ensimmäisenä.

#### **Tuotto-osuuksille maksetun tuoton verotus**

Rahaston tuotto-osuuksille maksamat tuotot ovat veronalaista pääomatuloa. Rahastoyhtiö toimittaa luonnollisilta henkilöiltä ja kotimaisilta kuolinpesiltä 30 %:n ennakonpidätyksen. Tuotto-osuuksille maksettua tuottoa ei tarvitse ilmoittaa veroilmoituksessa, sillä verottaja huomioi ne viran puolesta.

### **Yleistä tietoa**

#### **Tiedot Rahastojen toiminnasta ja tilikausi**

Rahastoyhtiö laatii jokaisesta Rahastosta tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen, jotka ovat saatavilla viimeistään kuuden kuukauden kuluttua tilikauden päättymisestä lukien. Rahaston tilikausi on kalenterivuosi. Rahastoista julkaistaan lisäksi vuosikertomukset kolmen kuukauden kuluessa katsauskauden päättymisestä lukien.

Rahastoyhtiö julkaisee tämän rahastoesitteen lisäksi rahastokohtaisen avaintietoasiakirjan. Tilinpäätökset, toimintakertomukset, vuosikertomukset, esitteet ja säännöt ovat maksutta saatavilla Rahastoyhtiöstä.

#### **Arvonlaskennan virheet**

Olennaisena arvonlaskentavirheenä pidetään ainakin virhettä, joka on suuruudeltaan  $\geq 0,1\%$  Rahaston arvosta. Virheen olennaisuuden määrittely perustuu Rahaston volatilitettiin, joka lasketaan vuosittain. Myös rahastokohtaisen olennaisen arvonlaskentavirheen määrittely tarkistetaan vuosittain. Arvonlaskennan virheistä pidetään rahastokohtaista listaa, johon osuudenomistajalla on oikeus tutustua.

#### **Rahaston sijoituspolitiikan muuttaminen**

Rahastojen sijoituspolitiikasta ja sen muuttamisesta päättää Rahastoyhtiön hallitus

Rahastojen sääntöjen sallimissa rajoissa. Sijoituspolitiikan olennainen muuttaminen saattaa edellyttää Rahastojen sääntöjen muuttamista. Sääntöjen muuttamisesta sekä siitä, miten sääntöjen muutos saatetaan Rahastojen osuudenomistajien tietoon, on määrätty Rahastojen säännöissä.

#### **Sijoittajien oikeudet ja tasapuolinen kohtelu**

Sijoittajalla on oikeus saada riittävät ja olennaiset tiedot ennen rahasto-osuuksien merkitsemistä. Tiedot annetaan tässä esitteessä, johon kuuluvat myös Rahastojen avaintietoasiakirjat ja säännöt. Rahastoyhtiö raportoi jokaisen rahaston toiminnasta säännöllisesti vuosikertomuksella.

Rahasto-osuuden omistajalla on oikeus säännöissä kerrotulla tavalla vaatia osuudenomistajien kokouksen koollekutsumista.

Rahastoyhtiö noudattaa toiminnassaan Rahastoyhtiön hallituksen vahvistamia eturistiriitatilanteiden tunnistamista ja hallitsemista koskevia periaatteita, joiden mukaan Rahastoyhtiön on pyrittävä tunnistamaan kaikki eturistiriitatilanteet. Sellaisen tunnistettuaan Rahastoyhtiön on varmistettava, että sen hallinnoimia Rahastoja ja niiden rahasto-osuudenomistajia kohdellaan tasapuolisesti sekä toimitaan molempien edun mukaisesti.

Rahastoyhtiö on tunnistanut mahdollisen eturistiriitatilanteen, koska Rahastojen omaisuudenhoitaja LähiTapiola Varainhoito voi valita Rahastojen sijoituskohteiksi myös sellaisia sijoitusrahastoja, joista yhtiö saa ansaintaa toisen rahastoyhtiön maksaman palkkion muodossa. Eturistiriitatilannetta hallitaan sijoitusten valintakriteereillä, joiden mukaan LähiTapiola-rahastojen tulee täyttää samat sijoituskriteerit kuin muiden palveluntarjoajien rahastojen. Rahastoyhtiö valvoo sijoituskriteerien noudattamista.

Mahdollisten eturistiriitojen syntymistä ehkäistään muun muassa ohjeistuksella ja

koulutuksella sekä noudattamalla organisaation sisällä salassapitoa koskevia säännöksiä. Eturistiriitoja ehkäisevät myös LähiTapiola-ryhmän arvot, joita ovat mm. asiakkaiden etu ja eettinen toiminta. Lisäksi LähiTapiolalla on jäävyttä koskevat sisäiset ohjeet, joiden mukaan toimihenkilö ei saa käsitellä asiaa, jossa hän itse tai joku hänen läheisensä on osallisena.

### **Vastuuriskien kattaminen**

Rahastoyhtiön vastuulla olevista virheistä aiheutuvat vahingot, joista se on vaihtoehtorahastojen hoitajista annetun lain mukaan vastuussa, katetaan omilla lisävaroilla tai ammatillisella vastuuvakuutuksella.

### **Asiakasneuvonta ja erimielisyyksien ratkaiseminen**

Palveluun tai sitä koskevaan sopimukseen liittyvissä kysymyksissä asiakkaan tulee aina ensisijaisesti olla yhteydessä omaan yhteyshenkilöönsä. Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa Rahastoyhtiöön palveluun liittyvästä virheestä ja siihen mahdollisesti liittyvästä vaatimuksestaan. Asiakasta kehoitetaan säästämään tai tallentamaan kaikki sopimusasiakirjat ja muu asiakassuhteessa annettu materiaali.

Mikäli Rahastoyhtiön ja asiakkaan välillä syntyy palveluun perustuvia erimielisyyksiä, jotka eivät ratkea sopijapuolten välisillä neuvotteluilla, asiakas voi kääntyä LähiTapiolan Asiakassovittelutoimiston puoleen. Asiakassovittelutoimisto on LähiTapiolan oma sisäinen muutoksenhakukanava, joka käsittelee sijoituspalveluihin sekä henkivakuutuksiin ja vapaaehtoiisiin vahinkovakuutuksiin liittyviä asioita. Yhteystiedot: LähiTapiola, Asiakassovittelutoimisto, 02010 LÄHITAPIOLA tai [asiakassovittelutoimisto@lahitapiola.fi](mailto:asiakassovittelutoimisto@lahitapiola.fi).

Asiakas voi myös pyytää Vakuutus- ja rahoitusneuvonnan (FINE) apua tilanteen selvittämisessä tai viedä erimielisyyden ratkaistavaksi kuluttajariita- tai arvopaperilautakuntaan.

Rahasto-osuudenomistajalla on aina oikeus antaa riita-asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Rahastoyhtiön tai Rahastojen toimintaan liittyvä kanne nostetaan Länsi-Uudenmaan käräjäoikeudessa. Jos riita-asian osapuoli on kuluttaja, voi hän oikeudenkäymiskaaren nojalla nostaa Rahastoyhtiön ja Rahaston toimintaan liittyvän kanteen vaihtoehtoisesti siinä käräjäoikeudessa, jonka tuomiopiiriin riita-asian osapuolena olevan kuluttajan vakituinen asuinpaikka kuuluu.

### **Sovellettava lainsäädäntö**

Riitaisuuksien ratkaisemiseen sovelletaan Suomen lakia.